

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

Голові Державної судової адміністрації України
Олексію САЛЬНІКОВУ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 13 та 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України,

виконанням функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання виявлено грубі порушення прав людини на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Київського районного суду м. Полтави.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Під час здійснення 9 березня 2023 року відвідування Київського районного суду м. Полтави, як місця несвободи, для виконання функцій національного превентивного механізму, встановлено, що камери для тримання підсудних (засуджених) та приміщення конвою не відповідають встановленим нормам законодавства: 4 камери для підсудних площею по 1,9 м² не відповідають законодавчо визначеній площі 4,0 м², стіни облущені, відсутня вентиляція та належне освітлення, чим порушено вимоги статті 25 Загальної декларації прав людини, пунктів 6.5.1, 6.5.2 Державних будівельних норм України ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» та пунктів 9, 10, 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

У приміщенні суду не забезпечено ізолюваний маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), у зв'язку з чим підсудні конвоюються відкритими для сторонніх осіб коридорами та сходами, у порушення вимог пункту 13 Інструкції, яким передбачено, що маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до залу судових засідань є цілком ізолюваний, конвоювання здійснюється закритими для сторонніх осіб коридорами і сходами або окремим ліфтом (при наявності), усі двері приміщень, що розташовані на маршруті конвоювання обладнуються замковими пристроями або засувами для зачинення на час конвоювання.

Крім того, відсутній бокс або огорожена стоянка для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу, чим порушено вимоги пункту 14 Інструкції, яким передбачено, що для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених обладнується бокс (з урахуванням існуючих технічних характеристик), а при неможливості обладнання боксу обладнується огорожена стоянка для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу та забезпечується вільний під'їзд до неї.

У приміщенні суду не облаштована кімната для роботи адвоката з підсудними (засудженими), у порушення вимог статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, пункту 6.5 Державних будівельних норм України ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди».

Приміщення суду не пристосоване для осіб з інвалідністю, зокрема відсутній ліфт та не облаштовано санітарний вузол для користування особами з інвалідністю, що суперечить вимогам статті 21 Конституції України, статей 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, Державних будівельних норм України ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення».

Виявлені порушення безпосередньо впливають на додержання прав і свобод людини і громадянина, закріплених у статті 25 Загальної декларації прав людини, статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статтях 21, 28, 59 Конституції України.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених діями або бездіяльністю службових (посадових) осіб Державної судової адміністрації України, а також приймаючи до уваги те, що:

відповідно до підпункту 30 пункту 6 Положення про Державну судову адміністрацію України, затвердженого Рішенням Вищої ради правосуддя від 17.01.2019 №141/0/15-19, одним з основних завдань Державної судової адміністрації України є здійснення заходів щодо організаційного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення будівництва, ремонту будинків і приміщень судів та їх технічного оснащення, придбання автотранспортних та інших засобів, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ПРОШУ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема:

1.1. Забезпечити дотримання установленної норми площі камер для утримання підсудних (засуджених) з розрахунку площі кожної камери не менше ніж 4,0 м² згідно вимогам пунктів 6.5.1, 6.5.2 Державних будівельних норм України ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» та пунктів 9, 10, 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68.

1.2. Забезпечити облаштування кімнати для роботи адвоката з підсудними (засудженими) відповідно до вимог пункту 6.5 Державних будівельних норм України ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди».

1.3. Забезпечити у приміщенні Київського районного суду м. Полтави створення ізольованого маршруту конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від службового входу суду до залу судових засідань відповідно до вимог пункту 13 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26 травня 2015 року № 613/785/5/30/29/67/68.

1.4. Забезпечити дотримання вимог Державних будівельних норм України ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення».

2. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого.

3. Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або ненадання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Владислав Носенко (0532) 56-49-08

